

Presentation av

Ordlistor för gymnasiet

Detta är Ordlistor för gymnasiet

- Innehåller alla gymnasie- och programgemensamma kurser (83 st)
- Strikt skriven utifrån kursplanerna i Gy2011
- Laddad med ett formativt förhållningssätt
- Innehållsdeklaration som förklarar hur vi har tänkt och gjort
- Tips på hur Ordlistorna kan användas

Innehållsdeklaration

Så här tänker vi och så här har vi gjort

Ordlistornas struktur

Enligt Skolverkets *Allmänna råd för bedömning och betygssättning i gymnasieskolan* (2012) ska eleven "fortlöpande få återkoppling på vad hon eller han hittills har utvecklat och behöver utveckla för att nå kunskapskraven". Detta innebär att den information som läraren ger ska stödja elevens fortsatta lärande och lyfta fram elevens utvecklingsmöjligheter. En formativ bedömning beskriver både **vad eleven kan** och **vad eleven behöver utveckla vidare** och **hur detta kan stimuleras** (läs mer om formativ bedömning i avsnitt 3). Ordlistorna innehåller därför utifrån detta följande typer av fraser:

Skalfraser för att beskriva vad eleven kan

Varje ordlista börjar med inledande skalfraser som kan användas för att beskriva vad eleven kan. Ett exempel på en sådan inledande skalfras är: *"Du har god..."*

Skalfraser för att beskriva vad eleven behöver utveckla

Nästa del i ordlistorna innehåller inledande skalfraser för att beskriva vad eleven behöver utveckla vidare. Ett exempel på en sådan inledande skalfras är: *"Du behöver utveckla din..."*

Kärnfraser utifrån kunskapskraven i varje kurs

Både dessa ovanstående typer av inledande skalfraser kan sedan kombineras med någon av de kärnfraser som följer i ordlistornas nästa del. Exemplet på en sådan kärnfras är: *"... förmåga att förstå innehållet i talad engelska"*. Kärnfraserna i ordlistan är formulerade utifrån kunskapskraven i kursplanen och beroende på vilken inledande skalfras de kombineras med så beskriver de antingen vad eleven kan eller vad eleven behöver utveckla.

Vi har bearbetat kunskapskraven för att göra dem tydligare och lättare att kommunicera ring, särskilt med tanke på kommunikationen med elever och vårdnadshavare. Bearbetningen innebär att vi har kortat ned, formulerat om och i vissa fall förenklat de ursprungliga formuleringarna utan att därmed ändra deras innebörd. Kärnfraserna täcker innehållet i kunskapskraven för E i varje kurs.

Många av meningarna i kursplanernas kunskapskrav innehåller flera kunskaper/förmågor som eleven ska utveckla. I dessa fall har vi valt att bryta ned kunskapskravet till flera kärnfraser. Detta har vi gjort för att kunskapskravet ska bli tydligare och enklare för elever och vårdnadshavare. Dessutom kan det vara så att en elev har utvecklats eller behöver utvecklas i förhållande till vissa delar av kunskapskravet, men inte till andra.

Vårt att notera är att kärnfraserna inte innehåller några nivå- eller kvalitetsangivelser, utan enbart beskriver förmågor som eleven kan utveckla. I de fall då kunskapskravet endast anger en kvalitet (exempelvis "Resultatet av arbetet är tillfredsställande") finns alltså ingen motsvarande kärnfras.

Utvecklande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utvecklas

En viktig del i den formativa bedömningen är att också beskriva hur eleven ska utveckla de kunskaper som han/hon behöver. För att kunna göra det har vi avslutningsvis i varje ordlista valt att ta med utvecklande skalfraser som kan användas just för att beskriva hur elevens utveckling ska stimuleras. Vi har formulerat dessa utvecklande skalfraser så att de ska stimulera läraren att också beskriva hur han/hon ska stötta elevens utveckling och inte enbart lägga allt ansvar på eleven själv. Ett exempel på en sådan utvecklande skalfras är: *"Detta kan du göra genom att du jag..."*

OBS. 1: Alla skalfraser är identiska i alla ämnen för att språket ska vara gemensamt, det är endast kärnfraserna som skiljer sig åt mellan olika ämnen.

OBS. 2: Vi har konsekvent valt att använda oss av ett "du-tilltal" i alla fraser eftersom det finns undersökningar som visar att eleverna själva föredrar ett mer personligt tilltal i de skriftliga omdömena. Läs mer om elevernas tankar om skriftliga omdömen i avsnitt 3.

Vår tanke är att kärnfraserna kan användas vid en formativ bedömning av elever som ännu inte klarat av ett kunskapskrav för nivå E, likväl som elever som siktar på betyget A. Om man t ex med hjälp av fraserna i ordlistan för engelska 5 kombinerar följande mening i ett skriftligt omdöme: *"Du behöver utveckla din förmåga att redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer i det du hört eller läst. Det kan du göra genom att du jag..."* så kan den mening sedan användas i olika situationer beroende på hur den fylls i av läraren. Om den används i ett skriftligt omdöme till en elev som ännu inte klarat av ett kunskapskrav för nivå E, så fyller läraren i meningen med en beskrivning av hur eleven/läraren ska göra för att eleven ska kunna visa sin förståelse genom att **översiktligt** redogöra för... Om samma mening istället används i ett skriftligt omdöme till en elev som siktar på betyget A, så fyller läraren i meningen med en beskrivning av hur eleven/läraren ska göra för att eleven ska kunna visa sin förståelse genom att **välgrundat och nyanserat** redogöra för...

Varför skalfraser?

Vi har valt att arbeta med det vi kallar för skalfraser, se exempel ovan. Med skalfraser menar vi fraser som ska fyllas i lokalt av den lärare som använder den. Anledningarna till att vi har valt skalfraser är följande:

1. För att vi inte vill göra intrång på den frihet som varje lärare har att tillsammans med sina elever bestämma vilka metoder och vilket stoff de vill arbeta med.
2. För att man ska kunna anpassa skalfrasen efter vilken nivå eleven befinner sig på. Alla skalfraser finns därför i olika versioner som är formulerade på olika sätt.
3. För att lärarna ska kunna variera sitt språk i omdömena så att de inte blir för "standardiserade". Skalfraserna är därför, som nämnts ovan, formulerade på olika sätt.

Kärnfrasernas koppling till kunskapskraven

Vi har skapat kärnfraser utifrån kunskapskraven för de gymnasiegemensamma och programgemensamma kurserna.

Skolverket presenterar kunskapskraven i löpande text. För att kunna skapa kärnfraser för alla de olika förmågor som ska bedömas i kunskapskraven, har vi delat upp den löpande texten i flera delar. Därefter har vi analyserat vilken/vilka kunskaper som beskrivs i varje del och formulerat detta som en eller i vissa fall flera kärnfraser. De förmågor som beskrivs i kunskapskraven har en motsvarighet för varje nivå. Nivåskillnaden mellan A-C definieras av **fetmarkerade** ord som beskriver en progression i förmågan. Det kan till exempel utgöras av att en elev på nivå E visar **grundläggande** läsförståelse, en elev på nivå C visar **god** läsförståelse och en elev på nivå A visar **mycket god** läsförståelse. Den förmåga som ska bedömas för alla tre nivåerna är läsförståelse och då har vi formulerat kärnfraserna som just: läsförståelse.

Listor med fraser

Engelska 5

Engelska ENGENG05

Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Kärnfraser för att beskriva vad eleven kan / kan utveckla	Avslutande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utveckla sina förmågor
<ul style="list-style-type: none"> • Du har ... • Du visar ... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din ... • Du har utvecklat din ...	<ul style="list-style-type: none"> • Du behöver utveckla din ... • Du kan utveckla din ... • För att uppfylla nästa nivå behöver du utveckla din ... • En utvecklingsmöjlighet för dig är att förbättra din ...	<ul style="list-style-type: none"> • ... förmåga att förstå talad engelska. • ... läsförståelse. • ... förmåga att redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer i det du hört eller läst. • ... förmåga att visa din förståelse genom att agera utifrån budskap och instruktioner i det du hört eller läst. • ... förmåga att välja och använda strategier för att tillgodogöra dig och kritiskt granska innehållet i talad och skriven engelska. • ... förmåga att använda dig av texter och talat språk som du valt själv från olika medier. • ... förmåga att i muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulera dig varierat, tydligt och sammanhängande. • ... förmåga att formulera dig med flyt och med anpassning till syfte, mottagare och situation. • ... förmåga att välja och använda strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen. • ... förmåga att diskutera några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och då också kunna göra jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper.	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag ... • Genom att du/jag ... så tränar du din ... • Jag kan hjälpa dig med detta genom att ... • Ett sätt att bli bättre på detta är att du/jag ...

Inledande skalfraaser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraaser för att beskriva elevens utveckling	Inledande skalfraaser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraaser för att beskriva vad eleven kan / kan utveckla	Avslutande skalfraaser för att beskriva hur eleven kan utveckla sina förmågor
<ul style="list-style-type: none"> • Du har ... • Du visar ... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din ... • Du har utvecklat din ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du beaktar ... • Du kan ... • För att ... • En utmaning för dig ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du har ... • Du visar ... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din ... • Du har utvecklat din ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... förmåga att förstå talad engelska. • ... förmåga att förstå texter. • ... förmåga att redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer i det du hört eller läst. • ... förmåga att visa din förståelse genom att agera utifrån budskap och instruktioner i det du hört eller läst. • ... förmåga att välja och använda strategier för att tillgodogöra dig och kritiskt granska innehållet i muntliga och skriftliga texter och skriven engelska. • ... förmåga att använda dig av texter och talat språk som du valt själv från olika medier. • ... förmåga att i muntliga och skriftliga framställningar i olika genrer formulera dig varierat, tydligt och sammanhängande. • ... förmåga att formulera dig med flyt och med anpassning till syfte, mottagare och situation. • ... förmåga att välja och använda strategier som löser problem i och förbättrar interaktionen. • ... förmåga att diskutera några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och då också kunna göra jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag ... • Genom att du/jag ... så tränar du din ... • Jag kan hjälpa dig med detta genom att ... • Ett sätt att bli bättre på detta är att du/jag ...

Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Kärnfraser	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Hur eleven kan utveckla	Avslutande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utveckla sina förmågor
<ul style="list-style-type: none"> • Du har ... • Du visar ... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din ... • Du har utvecklat din ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du behöver utveckla din ... • Du kan utveckla din ... • För att uppfylla nästa nivå behöver du utveckla din ... • En utvecklingsmöjlighet för dig är att förbättra din ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... för • ... läs • ... för • ... för • ... hö • ... för • ... i ta • ... för • ... för • ... oc • ... för • ... för • ... för • ... för • ... förmåga att diskutera några företeelser i olika sammanhang och delar av världen där engelska används, och då också kunna göra jämförelser med egna erfarenheter och kunskaper. 	<ul style="list-style-type: none"> • Du behöver utveckla din ... • Du kan utveckla din ... • För att uppfylla nästa nivå behöver du utveckla din ... • En utvecklingsmöjlighet för dig är att förbättra din ... 	<p>... kommentera innehåll och detaljer i det du hört eller läst.</p> <p>... agera utifrån budskap och instruktioner i det du ...</p> <p>... för att tillgodogöra dig och kritiskt granska innehållet ...</p> <p>... at språk som du valt själv från olika medier.</p> <p>... tällningar i olika genrer formulera dig varierat, tydligt ...</p> <p>... med anpassning till syfte, mottagare och situation.</p> <p>... om löser problem i och förbättrar interaktionen.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag ... • Genom att du/jag ... så tränar du din ... • Jag kan hjälpa dig med detta genom att ... • Ett sätt att bli bättre på detta är att du/jag ...

Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Kärnfraser för att beskriva vad eleven kan / kan utveckla	Avslutande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utveckla sina förmågor
<ul style="list-style-type: none"> • Du har ... • Du visar ... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din ... • Du har utvecklat din ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du behöver utveckla 	<ul style="list-style-type: none"> • ... förmåga att förstå talad engelska. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du
<p>Kärnfraser för att beskriva vad eleven kan / kan utveckla</p> <ul style="list-style-type: none"> • ... förmåga att förstå talad engelska. • ... läsförståelse. • ... förmåga att redogöra för, diskutera och kommentera innehåll och detaljer i det du hört eller läst. • ... förmåga att visa din förståelse genom att agera utifrån budskap och instruktioner i det du hört eller läst. 			

Inledande skalfraser för att beskriva elevens kunskaper	Inledande skalfraser för att beskriva elevens utvecklingsmöjligheter	Kärnfraser för att beskriva vad eleven kan / kan utveckla	Avslutande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utveckla sina förmågor	Avslutande skalfraser för att beskriva hur eleven kan utveckla sina förmågor
<ul style="list-style-type: none"> • Du har ... • Du visar ... • Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din ... • Du har utvecklat din ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Du behöver utveckla din ... • Du kan utveckla din ... • För att uppfylla nästa nivå behöver du utveckla din ... • En utvecklingsmöjlighet för dig är att förbättra din ... 	<ul style="list-style-type: none"> • ... förmåga att förstå talad engelska. • ... läsförståelse. • ... förmåga att redogöra för, diskutera och kommentera inlästa texter. • ... förmåga att visa din förståelse genom att agera utifrån blygghet, hört eller läst. • ... förmåga att välja och använda strategier för att tillgodogöra sig texter i talad och skriven engelska. • ... förmåga att använda dig av texter och talat språk som du har läst eller hört. • ... förmåga att i muntliga och skriftliga framställningar i olika sammanhang och sammanhängande. • ... förmåga att formulera dig med flyt och med anpassning till situationen. • ... förmåga att välja och använda strategier som löser problem. • ... förmåga att diskutera några företeelser i olika sammanhang och använda dessa för att jämföra och använda kunskaper. 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag ... • Genom att du/jag ... så tränar du din ... • Jag kan hjälpa dig med detta genom att ... • Ett sätt att bli bättre på detta är att du/jag ... 	<ul style="list-style-type: none"> • Det kan du göra genom att du/jag ... • Genom att du/jag ... så tränar du din ... • Jag kan hjälpa dig med detta genom att ... • Ett sätt att bli bättre på detta är att du/jag ...

Exempel

(Engelska 5)

Du visar att du uppfyller kunskapskravet när det gäller din förmåga att förstå talad engelska. Du behöver utveckla din läsförståelse. Det kan du göra genom att välja engelsk textremsa när du ser på film.

(Fordonsteknik – introduktion)

Du visar förmåga att utföra service och reparationer på fordon. För att uppfylla nästa nivå behöver du utveckla din förmåga att välja lämpliga arbetsmetoder i arbetet med service och reparationer samt din förmåga att använda relevanta begrepp och uttryck. Jag kan hjälpa dig med detta genom att fråga dig hur du har tänkt innan du sätter igång med ditt arbete. Genom att du måste förklara hur du har tänkt innan du börjar jobba, tränar du på detta.

**Beställ Ordlistor för
gymnasiet – grundpaket
för lärarnas professionella
språk på www.infomentor.se**

Alla
elever
ska nå
målen!

www.infomentor.se